

Beantwoording vragen raadsleden

Nummer DOC-26-1152359
Zaaknummer Z-25-594823
Datum waarop de vraag is gesteld: 27 januari 2026
Fractie: GemeenteBelangen
Raadslid: R.A. Paarlberg
Afdeling
Onderwerp Raadsvragen GB Soevereiniteit data
Portefeuillehouder
Termijn beantwoording is
30 dagen

1a	Hoe beoordeelt het college de huidige mate van afhankelijkheid van de gemeente Medemblik van Amerikaanse clouddiensten voor de opslag en verwerking van gemeentelijke data,
antwoord	Het college herkent het geschetste beeld van de afhankelijkheid van grote Amerikaanse technologieleveranciers. Net als nagenoeg alle Nederlandse gemeenten maakt Medemblik voor haar kantoorautomatisering en diverse vakapplicaties gebruik van diensten van partijen zoals Microsoft (o.a. Microsoft 365). Hoewel we voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van deze software voor onze dagelijkse bedrijfsvoering, vindt er een voortdurende afweging plaats tussen functionaliteit, veiligheid en kosten. Er zijn momenteel geen formele restricties die het gebruik van Google- of Microsoft-functionaliteiten verbieden, mits zij voldoen aan de geldende privacy- en beveiligingseisen (zoals de AVG).
1b	En welke risico's ziet het college op het gebied van digitale soevereiniteit, continuïteit en gegevensbescherming?
Antwoord	De invloed van Amerikaanse wetgeving (zoals de Cloud Act) op data die door Amerikaanse bedrijven wordt beheerd, zelfs als deze op Europese bodem staat, vormt een mogelijk risico voor de digitale soevereiniteit. De afhankelijkheid van een beperkt aantal aanbieders (zgn. vendor lock-in) maakt de organisatie kwetsbaar bij grote storingen, drastische wijzigingen in licentievoorwaarden of politieke verhoudingen en vormt daardoor een risico voor de continuïteit.

	Hoewel contractuele afspraken en technische maatregelen (encryptie) worden ingezet in het kader van gegevensbescherming, blijft er een theoretisch risico op ongeoorloofde toegang door buitenlandse inlichtingendiensten.
2a	Heeft de gemeente Medemblik beleid of richtlijnen voor het gebruik van cloud-diensten door gemeentelijke afdelingen en dochterorganisaties,
Antwoord	De gemeente hanteert een cloud-first beleid. De gemeente volgt daarbij het rijksbrede en door de VNG ondersteunde beleid voor informatiebeveiliging (BIO). Bij de inkoop van clouddiensten wordt getoetst op de geldende kaders voor informatieveiligheid en privacy. In aanbestedingen wordt specifiek rekening gehouden met de opslaglocatie van data (voorkeur voor niet-Amerikaanse servers of Europese regio's) en de eisen uit de Schrems II-uitspraak (Europese privacywetgeving (AVG) is belangrijker dan Amerikaanse surveillancemogelijkheden).
2b	En zo ja, hoe wordt in dat beleid gewaarborgd dat data veilig en waar mogelijk binnen Nederlandse of Europese infrastructures blijft?
Antwoord	Dit wordt gewaarborgd door: - Bij contractering wordt geëist dat data binnen de EU (vaak regio West-Europa) wordt opgeslagen. - DPIA's: Voor kritische systemen zou een Data Protection Impact Assessment moeten worden uitgevoerd om privacyrisico's en de juridische houdbaarheid van de cloudoplossing te toetsen. CISO en FG (Functionaris Gegevensbescherming) werken aan een proces om dit beter te borgen - Inkoopvoorwaarden: Gebruikmaking van de GIBIT (Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij IT) die strikte eisen stellen aan databeveiliging en verwerkersovereenkomsten.
3a	Is het college bereid om, in aansluiting op de nationale digitaliseringsstrategie en Kamerdebatten, te verkennen of Nederlandse of Europese cloud-alternatieven haalbaar en kosteneffectief zijn voor gemeentelijke toepassingen,
Antwoord	Het college volgt de ontwikkelingen rondom de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) en de verkenningen naar een 'soevereine overheidscloud' nauwgezet. Wij trekken hierin bij voorkeur gezamenlijk op met andere gemeenten via de VNG en het programma Common Ground.
3b	En om hierover te rapporteren aan de raad?
Antwoord	Indien er significante wijzigingen plaatsvinden dan zal de raad hierover worden geïnformeerd via de reguliere paragraaf bedrijfsvoering in de begroting en jaarrekening of via specifieke informatienota's

